

Kerti Levél

A rákoskertiek lapja

III. évfolyam 4. szám

1993. december

JÁRT MÁR ÖN AZ ISTEN HÁTA MÖGÖTT?

(Részletek az „Ébresztő” című vetélkedőre készült rákoskerti prospektusból)

Tavasza a Merzsén (1 nap, vonattal)

A Merzse-mocsár a főváros egyetlen olyan természetvédelmi területe, melynek flórája és faunája érintetlen, ősi szépségében tárul az odalátogató elé.

A vidéket minden évszakban sokan felkeresik, kitűnő, tiszta levegője miatt. A terület közepén található tó vize a nyári hónapokban elérheti a 28 fokot és a 30 centimétert is.

1. nap: Budapest, Józsefvárosi pályaudvar — Rákoskert megállóhely (20 km)
Leugrás a lassító szerelvényről, a vasútállomás romjainak megtekintése, csoportos szörnyülködés.

Fakultatív programok:

- Kirándulás a tóhoz (ha megtalálják)
- Négylevelű lóhere keresése
- Néma tisztelgés a dögműnél
- Panoráma a magaslesről (utána a sérültek ápolása)

Időpont: bármikor
Részvételi díj: 96,50 Ft
Költőpénz: 0 Ft

Feledhetetlen élmények a kerti éjszakában

(csak vállalkozó szelleműeknek, naponta igény szerint, 1 éjszaka, gyalog)

Indulás Rákoskeresztúrról, az utolsó 97-es busz indulásának pillanatában.

Program:

23.30: Az éppen induló busz hátsó lámpáinak megtekintése

23.30-23.35: Szabadprogram (egyéni átkozódás, kinek-kinek vérmérséklete szerint.)

23.40-23.50: Utazás a 162-es busszal a Kucorgóig, ahol a csoportot a Rákoskerti Lemaradás túravezetője várja.

23.50-0.30: Lopakodás Rákoskert kivilágítatlan utcáin, az Aranyfácán vendéglő felé

1.00-tól fakultatív programok:

1. A költőpénz elverése a játékautomatákban.
2. Menekülés a kóbor kutyák elől a kerti éjszakában.
(A résztvevőknek váltó fehérnemű ajánlott.)
3. Elhaladás Rákoskert legmérgezőbb és legalattomosabb kutyájának kerítése előtt.
Abban az esetben, ha a kutya ijedne meg, visszafizetjük a részvételi díjat.

2.30: Visszaindulás a Kucorgóhoz (külön kívánságra az Elektromos Művek az utcai lámpák világítását nem szünetelteti).

3.10: Visszautazás az első szolgálati busszal Rákoskeresztúrra.

Rákoskert fényei

ÉBRESZT

„Jó reggelt kívánok, ébredni kéne már...”

A Dózsa Művelődési Ház 1993 utolsó negyedében vetélkedőt hirdett kerületünk öt településrésze között, „ÉBRESZTŐ” címmel. Az előre megadott feladatok a következők voltak: a csapatok készüljenek fel lakóhelyük történelméből; tanulmányozzák át a másik négy régió múltját a honfoglalástól napjainkig; keressék fel szűkebb környezetük híres embereit, művészeit és az ő életükből is készüljenek beszámolóval.

Maga a verseny két részből állt. Az első fordulót, a sportversenyt 1993. november 14-én rendezték meg az Újlak utcai iskolában. Ezen a megmérettetésen a hazai pálya előnyeiket kihasználva a keresztúri csapat bizonyult a legjobbnak.

A mindent eldöntő második fordulóra november 20-án került sor a Dózsa Művelődési Házban. A belépő feladat egy utazási prospektus elkészítése volt, melyben lakóhelyünk bájos flóráját és faunáját kellett bemutatni. Bátran állíthatom, hogy a legszellemesebb, legszínesebb és legszínvonalasabb kiadványt a rákoskerti csapat mutatta be. (Dicséret az alkotóknak: Fodor Gábornak és Igaz Tibornak.)

A második részben, az elméleti vetélkedőben kerületrészenként két-két csapat küzdött a feladatokkal. Míg a színpadon zajlott a verseny, a segítő csapat a külső helyszíneken gyűjtött értékes pontokat.

A csapatok összetétele nagyon változó volt — tanár, diák, mérnök, természetgyógyász, művész.... Elettér tekintetében csapatunk volt a legfiatalabb. Tapasztalatlanságunkat szellemességünkkel és humorunkkal próbáltuk kompenzálni. Sajnos a zsűri túl komoly volt, csupán a lexikális tudást értékelte. Így csapatunk: Hegy, Csaba és Keresztúr mögött a negyedik helyen végzett, a ligeti csapatot megelőzve.

Borzasztóan sajnálom, hogy a Rákoskerti Klub felhívása — melyben versenyzőket és szurkolókat keresett — süket fülekre talált. Úgy látszik Kerten csak néhány olyan ember él, aki szívén viseli lakóhelyünk hírnevét és becsületét ...

Végül, de nem utolsósorban megemlíteném fő szervezőnket, Szabó Zsófiát és a Kossuth Lajos Általános Iskolát, akik sok segítséget nyújtottak a vetélkedőre való felkészülésben. Szeretném felsorolni azt a pár

embert is, aki nem törődve a könnyel, heroikus küzdelmet vívott ezen a nemes és embert próbáló viadalon:

*Balázs Gábor
Dominik Zsolt
Faragó Mária
Fodor Gábor
Gál Brigitta
Igaz Tibor
Kenyó Anita
Kovács Adrián
Lepés Bea
Madarász István
Péter Cecília
Pintér Károly
Pocsubay Ernő Péter
Szinyica Alexandra
Tóthné Olasz Éva
Tóth Zsuzsanna.*

K.roy

ÚJRA A KLUBRÓL

Előző számunkban tett ígéretünkhöz híven beszámolunk a Rákoskerti Művelődési Klub igazgatóváltásával kapcsolatos fejleményekről.

A megbízott igazgató, Szabó Zsófia kinevezése 1993. december 31-ig szól. Kárpáti Levente határozatlan időre szóló kinevezéssel, művészeti munkatársként, továbbra is a klubban dolgozik.

Az igazgatói státusz betöltésére decemberben pályázatot hirdet a XVII. kerületi Önkormányzat. Ennek elbírálása valószínűleg áthúzódik az 1994-es évre. Január 1-jétől, az új igazgató kinevezéséig, a klub vezetői teendőinek ellátásával várhatóan Kárpáti Leventét fogják megbízni...

Az, hogy a volt igazgató vezetheti-e újra a klubot, már a pályázat elbírálótól függ.

Ezúton...

...szeretnénk elnézést kérni azon kedves olvasóinktól, akik nem kapták meg a Kerti Levél előző - őszi - számát. Sajnos újságunk terjesztésének kérdése nincs megoldva - jelenleg a Kossuth Lajos Általános Iskolától kapunk segítséget. Akiket érdekel, a Rákoskerti Klubban megkaphatják lapunk régebbi és legújabb számaint egyaránt.

A szerkesztőség

„Gyalogolni jó”

(Móricz Zsigmond)

Az ember gyakran találkozik olyan jelenségekkel, melyeket nem tud megmagyarázni és ezeknek a megértése nehézségekbe ütközik számára. Így van ez a piramisokkal, a húsvét-szigeti szobrokkal, és az UFO-val is. Nehéz feladatra vállalkozom, amikor egy, a napjainkban kibontakozó mozgalomról írok.

Valószínűleg a kedves olvasók találkoztak már Rákoskert utcáin gyalogló hátizsákos, bakancsos fiatalokkal. Jogosan merült fel bennük a kérdés: miért nem utaznak ezek a gyerekek gépkocsival vagy tömegközlekedésünk remekével a 97-es autóbusszal? Nos, a válasz igen egyszerű: ők a „Rákoskerti Lemaradás Turisztikai Sport és Szabadidő Egyesület” egyelőre még maroknyi, de borzasztóan lelkes csapata. Egy szóval a természet megszállott szerelmesei.

Hadd idézzem fel a múltat... Klubunk megalakításának ötlete 1982-ben született. A vezetőség két tagja — Madarász Attila és Pintér Károly — a Fürst Sándor Gimnáziumban kezdte el túraszervezői tevékenységét. 1983-tól rendszeresen részt vettünk az „Olimpiai ötpróba” akcióiban. 1986-tól bekapcsolódtunk a szárnyait próbálgató országos túramozgalomba. 1991-ben megalakult az országban a Teljesítmény Túrázók Társasága. A megalakulás óta mi is rendszeresen veszünk részt az országos turisztikai mozgalomban, így öregbítve Rákoskert hírnevét.

Az 1989/90-es tanévtől kezdve rendszeresen szervezünk túrákat az Erzsébet Körúti Általános Iskola túrakedvelő fiataljaival együtt. Ezenfelül az egyesület több tagja részt vesz a nyári, iskolai táborok előkészítésében és lebonyolításában.

Fő feladatunknak érezzük a lakóhelyünkkel kapcsolatos ismeretek gyűjtését és ezen belül a Merzsemocsár felfedezését. Nagy hangsúlyt fektetünk a környezetvédelmi ismeretek elsajátítására és azok betartására. Jelmondatunk: „A természetben minden a lehető legtökéletesebben van elrendezve.”

Érdekességképpen szeretnék megemlíteni egy fantasztikus adatot, amit a minap számoltunk ki: 1992-ben a „Rákoskerti Lemaradás” leglelkeesebb túrázója 1976 kilométert tett meg gyalog, Magyarország legszebb tájain.

S még néhány szép teljesítmény a saját szervezésű túrákról.

Tavaszi túra: Mátra és a Bükk felfedezése (7 nap=297 km)

Nyári túra: Zempléni-hegység bebarangolása (10 nap= 402 km)

Őszi túra: séták a Bakony legszebb részein (3 nap=120 km)

Minden túrakedvelő

rákoskerti lakost sok szeretettel várunk túráinkon. Mindenkinnek szívesen nyújtunk segítséget túrák szervezésében is. Programjaink folyamatosan olvashatók lesznek az újság következő számaiban.

Levélcímünk: 1171 Budapest, Páztortúz u. 20.

Jó túrázást kívánunk:

a „Rákoskerti Lemaradás” vezetősége

Kérdőívünk ürügyén

Igaz ugyan, hogy az újság terjesztésével problémák voltak és valószínűleg lesznek a jövőben is, mégis több mint a fele, 2400 példány, eljutott az olvasókhöz. Kíváncsian vártuk, hogy kérdőívünkre hányan és mit válaszolnak.

Bár nem voltunk túl bizakodóak, hiszen a beküldők között nem tudtunk kisorsolni sem egy Opel Astrát sem más ajándékot. De még e csekély várakozást is sikerült alulmúlni, mivel mindössze négy kitöltött kérdőív került vissza hozzánk! Csak ennyien olvasták a Kerti Levelet? Vagy mindenki lusta elsétálni a

Kerti Klubba, netán akad olyan is, aki azt sem tudja, hogy hol van?

Vagy egész egyszerűen az emberek döntő többségének a legkisebb dolga is nagyobb annál, hogy a művelődéssel, kultúrával, netán holmi „bugyuta” kérdőív kitöltésével foglalkozzon? Mindenkit elfoglalnak napi dolgai, lohol a pénz után reggeltől estig és mire hazatér már semmihez sincs kedve.

Esetleg bekapcsolja a tévét, de arra már biztosan nem veszi a fáradságot, hogy kimozduljon otthonról. Pedig a nyolc óra munka és nyolc óra pihenés után, ha nem is napi, de leg-

alábbis heti nyolc óra szórakozás is beleférne az időbe.

Persze az sem volna kifejezetten hátrány, ha ennek a kis időnek egy részét hasznosan töltenék el az emberek, szépítenék környezetüket, bővítenék ismereteiket. Mert jó otthon megnézni egy hideg sör mellett a legújabb akciófilmet vagy a Simlis és a Szende lebilincselően izgalmas folytatásait.

De azért az sem szégyen ha valaki betéved egy rendezvényre a Kerti Klubba és megpróbálja jól érezni magát barátai társaságában.

Fodor Gábor

CÍM NÉLKÜL

Szomorúan tapasztalom Rákosker-
ten az érdektelenséget, mely kis ha-
zánkra egyébként is jellemző. Kö-
zönnyel viselünk, kerülünk el sok
mindent életünkben, ezzel védeke-
zünk is egyben a stressz vagy bár-
mi más ellen. Ezt sokszor megér-
tem, elfogadom, de nem mindig. Kü-
lönösen nem, ha saját kötneyezetünk-
ről van szó.

Nem értem a rákoskertiek oda
nem figyelését a helyi eseményeket,
problémákat illetően. Ha példának
veszem a legújabbat, az „Ébresztő”
című vetélkedőt, elcsodálkozom. A
verseny sokrétű volt — sport, hely-
ismeret, helytörténet —, és mégis
oly kevesen érdeklődtek iránta. Ki-
csit irigykedve néztem Rákoshegy
csapatát, melynek lelkes szurkoló-
gárdája ott piroslott a nézőtérén.

Vagy ha belegondolok a Rákos-
kerti Szépítő Egylet történetébe, el-
szomorodom. Mintegy három és fél
éve maroknyi lelkes ember kitalálta
és megalapította az egyletet, úgy
gondolván hogy ha valamire, akkor
erre igazán nagy szükség van; nem-
sokára pedig rengetegen leszünk.

Naiv elképzelés volt. A létszám
alig nőtt néhány emberrel, majd fo-
lyamatosan apadt. Végül a felgyü-
lemlő papírmunkák elől „bemene-
kültünk” a Budapesti Városvédő
Egyesület berkeibe. Azóta vegetá-
lunk. Csináltunk kiállítást Rákos-
kertről, részt vettünk egy-két meg-
mozdulásban, de ez minden.

Hősorunk a Misztériumjáték
megrendezésének időszaka volt. Ak-
kor igazán sok ember segített és jött
el április 19-én az előadásra is.

Igen, úgy kéne, mint akkor —
mondanám, hisz ha egyszer lehe-
tett, lehetne máskor is. Közben tu-
dom én is, hogy mindenkinek ott a
család, munka, tanulás, háztartás;
nem lehet elvárni senkitől sem,
hogy állandóan „csak” közösségi
életet éljen. De... és itt álljunk meg!
Nem várom én senkitől sem, hogy
programokat szervezzen, előadáso-
kat rendezzen vagy házról házra jár-
jon az új prospektusával. De értetle-
nül állok a tény előtt, hogy például a
Kerti Klub kiállításait alig látogatják
néhányan. (Nem beszélek itt a meg-
nyitóról, hiszen azokon csupán a

család és a szűkebb baráti kör szo-
kott megjelenni.)

Hadd írjak most a kertiek egyet-
len lapjáról, a Kerti Levélről, melyet
már három éve írunk, szerkesztünk,
kiadunk és terjesztünk szabadidőnk-
ben, jókedvünkben és ingyen.

Egészen megdöbbentem a múlt-
kor, mikor egy rákoskerti ismerő-
sömről kiderült, hogy még csak
nem is hallott az újságról, holott itt
él több mint tíz éve.

De az érdektelenség általános.
Előző számunkban helyet adtunk
egy felmérésnek, mely lapunkról
szólt. Az ötlet jónak tűnt. Legalább
kiderül, hogy mekkora a tényleges
érdeklődés az újság iránt. Nos, kide-
rült: alig néhány kérdőív érkezett
vissza.

Tudom, a helyzet nem ilyen ré-
mes. Újsághordás közben sokszor
tapasztaltam, hogy szeretik és kere-
sik lapunkat.

Miattuk és magunk miatt, nekik
és magunknak szívesen csináljuk to-
vább.

Péter Cecília

Kerti lelet

Az idén nyár végén udvaromban árkot ástunk. Eközben a föld felszínétől kb. 65-70 cm mélyen kis vastárgyra let-
tünk figyelmesek. Megtisztítottuk és csodálkozva jöttünk rá, hogy az amorf és rongált tárgy egy sarkantyú.

Zarkóczy Attila, fegyvertörténész-régész megerősítette vélekedésünket, a kis vastárgy egy Anjou-kori sarkan-
tyú, könnyűlovas (kun, székely) vitéz viselhette. Mivel vidékünk állandó hadi jövés-menés színhelye volt, valószí-
nű, hogy a sarkantyú szörvány lelet, tehát egyszerűen elvesztették, eldobták. De érdekes, ha elgondoljuk, hogy a
magyar Anjou-kor az 1300-as évek nagy korszaka, Károly Róbert és Nagy Lajos kora. Tehát a kis sarkantyú több
mint 600 éve pihent a Görömböly utca földjében. Tudomásom szerint ez az első Anjou-kori lelet utcánkban.

Salamon György

Anjou-kori könnyűlovas vassarkantyú (rákoskerti lelet),
Salamon György grafikája

*Kellemes karácsonyi
ünnepeket és
boldog új esztendőt
kívánunk
kedves olvasóinknak!*

Ünneppek és rendszerváltás

...„MIKULÁS VÁSÁR!” — olvasom egy édességbolt kirakatára ragasztott plakáton a piros betűs hirdetést. Alatta a következő szöveg: 1. Téalapó (kisméretű) ... Ft. 2. Téalapó (közepes) ... Ft. 3. Téalapó (nagy méretű) ... Ft. 4. Téalapó (eredeti milka) ... Ft.

Az „eredeti milkán” jól olvasható a „St. Nikolaus” felirat, de itt most másról van szó: A Mikulás télapót áru.

Mikulásra várnak a gyerekek az iskolában és lelkesen énekelnek.... „Téalapó gyere már”, „Hull a pelyhes fehér hó, jöjj el kedves télapó!”

Ugy tűnik, hogy a rendszerváltás a fejekben még nem történt meg. A szellemi zűrzavar akkor derül ki igazán, amikor ünnepelnünk kellene.

Évtizedeken keresztül egy nem létező öregúrnak énekeltünk, s máig sem leljük, nem találjuk a valódi Mikuláshoz szóló dalokat. A tél — tapasztaljuk november közepe óta — létezik. A tél fehér szakállú nagykövetét „apónak” becézzük. Am en-

nek az apónak sohasem volt ünnepe. December 6-a egy MIKLÓS nevezetű görög püspöknek a névnapja, az ő „beceneve” a Mikulás.

A télapó sokáig „vállalta” a Mikulást helyettesítő szolgálatot, annyira megszoktuk, hogy máig is neki énekelünk.

Semmi bajom a télapóval. Rendes öregúr. Elődeink találmánya. Szeretem a havas tájat, a tiszta örömet, de ettől még ragaszkodom a tényekhez. December 6-a a kis-ázsiai Myra város IV. században élő püspökének, az özvegyek és árvák gyámoltójának, a gyerekek ajándékozó szentjének, Szent Miklósnak az emlékünnepe. Ez az ünnep nálunk téli időre esik, ezért egy ateista „névadó ünnepségen” „télapóvá” keresztelték.

Hasonló a helyzet a karácsonnyal is. Nekünk az iskolában egyetlen dalunk volt, a „Kiskarácsony, nagykarácsony, kisült-e már a kalácsom” kezdetű, fenyőfáról meg gyertyáról szegedező „édeske”... Szép ez a dal,

de tudnunk kell, hogy csak a karácsonyi díszletekről szól. Ha itt megállunk, az annyit jelent, mintha egy születésnapon nem a gyermeket, hanem a tortát ünnepelnénk!

A fáknak és a virágoknak külön ünnepük van évközben, s akkor ha úgy tetszik, a fenyőfát is ünnepelhetjük. De a karácsonyi fenyő, csupán egy gyermek születésnapjára küldött dísz.

A gyermeket Jézusnak hívják, akit a keresztény világ az emberiség történelmében fordulatot hozó Megváltónak tekint.

Akár hisz benne valaki, akár nem, egy biztos: JÉZUS NELKÜL NINCS KARÁCSONYI ÜNNEP!

Jó lenne, ha beidegződött szokásaink börtönéből megtérnénk már ünnepeink lényegéhez. Az ünnep nélküli élet sivár, de a meghazudolt „ünnep”, ember ellenes vétség.

Szent Miklós püspök és a betlehemi Jézus nevében boldog és tartalmas ünnepeket kíván:

Enzsöl Ellák

Örömmel adjuk közre Széplaki Zsófia, 8. c osztályos tanuló munkáját, mely Rákoskertről szól, a rákoskertieknek.

RÁKOSKERT TÖRTÉNETE

EREDETE

A Római Birodalom idején az egész Rákosvidéket Pannónia határában élő barbár népek lakták, pl.: hunok, avarok, szarmaták, frankok. Majd a magyar honfoglalás birtokba vette Rákosmentét, és beolvasztotta a gyér szláv és frank népességet. Az Árpád-kori testvérháborúk színtere is volt ez a hely.

1241. március 15-16-án Pest városát elfoglaló tatár hordáknak esett áldozatul Rákoskert tanyavilága és majorsága. Később hónapokig Rákosmentén tartották az országgyűléseket. 1307-ben a Rákosmezőn lett királlyá Károly Róbert. 1467-ben Mátyás király elnökölt Rákosvidéken. Később, a török dúlással sok középkori épület és tárgy pusztult el, majd a sok szabadságharc semmisítette meg a még meglévő kultúrákat. Így nem sok tárgyi emlék maradt ránk, az utókorra. „Azt is hihetnők, hogy mi vagyunk itt az őslakosok, pedig sok nép veritékén és könnyén élünk” — írja Salamon György. Ezért is kell megbecsülnünk a még meglévő, egy-két 30-as, 40-es években épített házat.

Rákoskert báró Schell Gyuláné tulajdona volt, amelyet felparcelláztak. A báróné ügyintézője, Sebők Ferenc irányításával 1935-ben 136 db platánfát ültettek a Mátyás király sugárúton. Sok közülük elpusztult, a megmaradt fákat is megtámadta a platanvész (Gnomonia veneta gomba), ezért fel kellett újítani a koronájukat, a megmentésük érdekében. 1939-ben még csak a vasútállomástól az Erzsébet körútig voltak házak, a többi nyaralóház volt. A módosabbak az úgynevezett „tíz háznál” laktak, amely az Irsa utca és Rózsaszál utca környékét jelenti.

A Zrínyi út és a Sugárút sarkán lévő keresztet 1942-ben, Talján néni gyűjtéséből (a hétvégén itt nyaralók adományából) emelték.

Később, a háború után kezdett benépesülni Rákoskert, majd a 60-as évek elején gyors ütemben kezdtek

épülni az új házak, a kis faházak helyén.

EREDETMONDÁK

1. Vida-domb

Élt régen egy öreg juhász. Vida János bácsinak hívták. Egy domb tetején lakott, maga készítette kalyibában. Nem sok juha volt — úgy 10-15 —, és azokat naponta kiengedte a domb aljára és a környéken lévő dús legelőre. Ő meg közben kiült a házikója előtti kispadra. Onnan jól belátta a környéket. Figyelemmel tartotta az állatokat, közben pipázgatott. Segítőtársa egy fekete, lomposzörű puli volt, aki ha elcsatangoltak a birkák, utánuk eredt és ugatásával visszaterelte őket a nyájba. Vida bácsi esténként, amikor elrendezte a jószágok körül a dolgát, ismét kiült jó időben a kispadjára. Ott meg is vacsorált. Leginkább szalonna, vereshagyma és kenyér volt az étke. Ez után elővette a saját maga készítette nyírfafurulyát, és olyan szépen fújta, hogy a környék kis házaiban lakók ilyenkor szívesen kitérték az ablakukat. Vida bácsi haláláig ott élte megszokott, csendes életét.

A környék lakói szívesen emlékeznek azóta is az esti furulyaszóra. Erről kapta azután a domb a Vida nevet. Azóta így hívják.

2. Merzse-mocsár

Nagyon régen, a háború előtt, a Rákoskert és Rákoshegy közötti részt véges-végig egybefüggő, lápos-mocsaras terület borította. A fővárosban ez volt az egyetlen, még élő mocsaras terület. A hatalmas nádast még élő, sok apró, kisebb-nagyobb tavacska tarkította. Nagyon gazdag növény- és állatvilága volt. Élt itt sok vándormadár, mint például: gólya, vadliba, daru, füstifecske, kormorán stb. Gazdag állatvilágában megtalálható volt a vidra, a róka, a vadnyúl, a fácán, a bagoly és a fűrj. A cserjés-

ben és fűzesben még óz és szarvas is volt. Volt itt régen a nádasok között egy kis „tüskevár”. Stég nyúlt be a tó közepébe, ahol az öreg halász horgászhatott kedvére. A viziállatok közül a siklók, a halak, békák számos faja élt itt.

Itt tartózkodott az öreg Merzse bácsi, aki ügyelte a tájat. Még ma is áll a vadles, ahol több vadász is lesett áldozatára, vagy csak gyönyörködött a természet ébredésében. Ezt, a ma már 27 hektárnyi, rohamosan pusztuló tájat természetvédelmi területté nyilvánították.

A Környezetvédelmi Egyesület alapítványt hozott létre a mocsár megmentésére. A kiszáradt tavak vízfeltöltése a legsürgősebb tennivalója, hogy a költöző madarak ne hagyják el ezt a vidéket. A reptéri kifutópálya és a tervezett M0-ás út építése visszafordíthatatlan károkat okoz ennek a tájnak.

3. Kucorgó

Rákoskert és Rákoscsaba határán, a mai piros óvoda helyén állt régen egy kiskocsmá. Kucorgó volt a neve.

Ez egy alacsony, bádognetős kis épület volt. Annyira alacsonyan volt a teteje, hogy csak lehajtott fejfel lehetett az ajtón is bemenni. Belül, az asztalok között, sűrűn egymás mellett padok voltak, és ott kucorogtak az emberek, míg „Mari néni buszára” vártak. Hideg, téli hajnalokon forralt borral várta a kocsmáros a gyalogosan érkező munkásokat. Miután megitta ki-ki a maga „lélekmelegítőjét”, ment tovább a dolgára. De ami a legérdekesebb és szinte egyedülálló volt az országban, hogy iskolaként is működött ez a régi kiskocsmá. Napközben, mikor már nem volt vendégforgalom, az a néhány — kb 20-30 — rákoskerti gyerek ide járt tanulni. A tanító úr már várta őket, és néhány órára a kocsmapadok iskolapaddá váltak. Nagyon egyszerű módszerekkel tanították a gyerekeket. Ők pedig egyetlen palatáblával és palavesszővel jár-

tak naponta ide, az egyszeregyet tanulni. Később, a háború alatt tönkrement az alacsony kis épület, és másik kocsmá, és másik, rendes iskola épült helyette. Ma már csak a nagyon öregek emlékezetében él az a helyiség. Óvodát építettek a helyére, de a környéket azóta is „Kucorgó”-nak hívják.

A KÖZELLÁTÁS ÉS A TÖMEGKÖZLEKEDÉS FEJLŐDÉSE

1. Tömegközlekedés

Vonatállomás már nagyon régen, a 30-as évek elején is volt. Budapestre a munkások vonattal közlekedtek, vagy gyalog lementek a Kucorgóig, és onnan a „Mari néni buszával” (magánbusz) Rákoskeresztúrig. Innen aztán kisbuszokkal Kőbányára, vagy a Keleti pályaudvarig. A 60-as évek közepétől jött csak ki Rákoskertre a kék busz, a sugárútig, akkor még nem volt körforgalom.

2. Közellátás

A 30-as években 3 szatócsbolt működött, majd később a Rákoskert sugárúton volt egy családi házban, az Irsa és a Tiszanána utcában szintén.

Itt volt még egy festéküzlet a háború előtt. Vasüzlet a Rákoskert sugárúton volt, később a Toldi Miklós utcába költözött. A piactéren a régi közért is megvolt, vele szemben pékség, ahonnan kifutóbiciklivel hordták szét az árut. Csabáról járt át a kisbíró, aki a kőkeresztnél kidobta a hirdetni valókat. Volt borbélyműhely is. Volt kisposta a háború végéig, 32 telefonvonallal. Volt tejvó a Rezgó utcában, cipésműhely a Nyomdász utcában. Volt még két faterlep is. Orvosi ellátás az elején még nem volt, Ecserre kellett átjárni dr. Bánhidiért. 1945 tavaszán a Toldi Miklós utcában, a Tiszanána út előtt, egy üres házban volt a rendelés. A következő rendelő az Erzsébet körúton, a Rákoskerti (családnév) házban volt. Ez után az első igazi orvosi rendelő a Kucorgónál épült fel (amelyet mára már kinőtűk).

1956-ban vezették be a villanyt, a vizet 1960 körül kis törpekutak formájában.

Ma, 1993-ban a megvalósult prog-

ramból a következők vannak: a Rákoskert sugárút mélypontján vízvezető árok és hordalékfogó, és az ehhez csatlakozó Csengés utcai árok. Új telefonfülkét kapott a Rózsaszál utca, a Merzse út és a Kucorgó sarok. Szilárd útburkolatot kapott a Lenkeház utca. Év végére ígéri a magán-telefonvonalakat. Még nagyon sok a tennivaló, mert nagyon sok helyen még földutak vannak, még nincsenek járdák, és nincs kiépített csatornahálózat sem.

A KULTURÁLIS ÉLET FEJLŐDÉSE

A régi kultúrotthon elődje a háború előtt a Kollár vendéglő volt. Híres szórakozóhely lehetett, mert amikor az állomáson megállt a vonat, ezt kiáltotta a kalauz: „Itt a világ közepe!” Ide jártak át vasárnaponként táncmulatságba a környékbeli emberek Rákoshegyről, Csabáról, Gyömrőről, Maglódról és Ecserről is.

A Kockás zenekar játszott itt. Az államosítás után moziként és kultúrotthonként működött.

1945 után a kulturális élet központja az Árnyas vendéglő helyén a Sebők vendéglő lett. Amatőr színjátszó kör alakult, saját zenekarral, Göblyös Antal és Fogarasi Károly vezetésével. Az akkori társulatban játszott Tábori János festőművész és Szoboszlai Sándor is, aki azóta a Veszprémi Színház vezetőszínesze lett. A bevételeket a Vöröskereszt javára ajánlották föl, a háború utáni károk újjáépítésére.

AZ ISKOLA FEJLŐDÉSE

Az első hely, ahová a szülők tanulni küldték gyermeküket a Kucorgó kocsmá volt. Napközben, amikor már nem volt forgalom, az a kevés, 20-30 gyerek itt tanult. A háború előtt még két magánházból is működött iskola. Az egyik a Perc utcában, egyetlen helyiségből álló kis tanterem volt.

Az Erzsébet körüti iskola régi szárnyát 1942-ben építették, amely templomként is működött. Az elfordítható tábla mögött, a falban, beépített kis oltár volt. Rákoscsabáról járt át a katolikus pap vasárnaponként misét mondani. Ilyenkor az iskola udvarán lévő haranglábon megkondították az istentiszteletre hívó harangot.

Ma szinte egyedülálló Magyarországon az ilyen régi iskola-templom, az alföldi tanyavilágban, Kunbaracson működik még.

1945 elején, a háború alatt szovjet hadikórházként működött. Az új szárnyát 20 évvel ezelőtt, 1973-ban építették. Kiss Antal, a Ferihegyi Úti Általános Iskola fizikatanára lett az igazgató. Később Bakos Lajosné követte, jelenleg Véghely Tamásné a kinevezett igazgató.

Tanított itt még Darabont Éva néni, aki nemcsak engem, hanem az anyukámat is tanította a Ferihegyi úti iskolában, Kiss Antal tanár úrral együtt.

A 30-as évek végén az iskolába járó gyerekek száma 30 fő volt. Ma, 55 év után több mint a tízszerese, 400 fő, ami — harmadik generációnak számítva és benépesült lélekszámot tekintve — aránytalanul kevés.

RÁKOSKERT UTCÁINAK NÉVVÁLTOZÁSA

Mai neve	Régi neve
Merzse utca	Békeharcos utca
Rákoskert sugárút	Mátyás király sugárút
Tiszanána út	Hungária körút
Irsa utca	Tárogató út
Nyomdász utca	Margit körút
Bodonyi út	Bezerédi út
Perc utca	Pázmány körút
Tiszaörs utca	Gellért körút
Pásztorfalva utca	Csokonai utca
Pásztortűz utca	Bercsényi utca
Rezgó utca	Akácfa utca

Rákoskert leghosszabb utcája: Rákoskert sugárút, Pesti út

A RÁKOSKERTI MŰVELŐDÉSI KLUB JANUÁRI PROGRAMJA

Állandó programok

Uti klub: keddenként 15 órától

Aerobic: kedden és csütörtökön
18 órától.

Részvételi díj: 100 Ft/alkalom

Számítógépes klub: minden hónap
második és negyedik csütörtökjén
18 órától. Tagsági díj: 100 Ft/hó

Nyugdíjas klub: minden hónap
második és negyedik csütörtökjén
16 órától. Zenés, táncos szórakozás
időseknek. Helyszíne a rákoskerti
Öregek Napközi Otthona.

Kerámia kör: minden pénteken
16 órától.

Részvételi díj: 900 Ft/hó

Agyagozás, formázás, korongozás,
színezés. A kiégetett munkák
hazavihetők.

Játszóház: minden hónap második
vasárnapján 11 órától.

Református istentisztelet:

minden hónap második
vasárnapján 15.30-kor

Képviselői fogadóóra: minden hónap
első csütörtökjén 17 órától

A KÖNYVTÁR ÉS VIDEOKÖLCSÖNZŐ

kedden és csütörtökön
14 órától 19 óráig,
pénteken 14 órától 19.15-ig
várja az olvasókat.

Folyóirat-olvasó, videózási
lehetőség,
videofilm-kölcsönzés

SZÁMÍTÓGÉPES TANFOLYAM

A túljelentkezésre való tekintettel januárban újra indítjuk.

Maximum 12 fő jelentkezését tudjuk elfogadni.

A 21 órából álló tanfolyam szerdánként 17-20 óráig tart.

Jelenkezési határidő: 1994. január 7.

Első alkalom: 1994. január 12.

Részvételi díj: 2000 Ft/fő

„Jóság síró vágya”

Ady Endre verscímével indítanám ezt a néhány különálló, összefüggésében azonban ugyanarról a témáról szóló gondolatot:

— Tedd a jót és csupa jó ügygel, jó ügyért élő emberekkel leszel körülvéve.

— Vesd el a közhelyeket, mint például az „egy fecske nem csinál nyarat”! Minden fecske a nyár előtt jön, még tavasszal, s köztük legkorábban az első fecskék. A legbiztosabban tehát ők tudják, hol és mikor lesz nyár. Ezért jönnek. A nyarat szerencsére nem csinálni kell, hanem elébe menni és felkészülni rá.

— Kezdd el és megváltozol!

Senki sem tud felugrani a Nemzeti Múzeum lépcsőjének a tetejére, de

barki fel tud menni, vagy szaladni egyesével vagy kettesével. A sokadik lépcsőt az előzóról kell meglépni. Még az életünk változása is megkezdődik valahol, egyetlen döntéssel, s a végére új ember válhat (születhet) belőlünk.

— Pszichológiai törvény: 4-5 barát pótolja az egész világot. Egyedül megtenni nehéz. Ha a három legjobb barátom úgy csinálja, ahogy kell: már nem megtenni volna nehéz.

— Gond nélkül nincsen élet. A problémák azért vannak, hogy oldjuk meg őket. Ha kihívásnak tekintjük, akkor nem meghátrálás, hanem jó megoldás születhetik belőle.

— Idővel, mint a gyümölcs a fán, a jó dolgok is beérnek. Nem baj ha nem

mi „aratjuk le a termést”. A lényeg: harmóniába kerülni önmagunkkal.

— A rosszat tenni ugyanúgy energiaigényes, mint a jót. (Nem beszélve arról, hogy a rossz vissza is üt.) Még a leggonoszabb emberek is el szoktak fáradni estére. Ez az út nem távlatos. Akkor már inkább valami jóban fáradjunk el naponta és „Anyánk is könnyű álmot ígérhet”.

— Ha valaki olyan munkát választ, amely másokért való hivatás, akkor ő a maga részéről megteheti amit kell. Már csak jól kell csinálnia a dolgát.

Soha sem késő megváltozni, még azért a pár „vasárnapért” is érdemes. Gyorsan légy jó, kislányom! - mondta egyszer régen nagyanyám.

F. E.

Jöttek alsó sarok

Ebben a rovatunkban, amely immár állandóvá lépett elő, településünk sportjáról szeretnék írni, mert a sport az, ami nem csak kikapcsolódást, szórakozást, de egészséges életmódot is jelent a fiatalok és idősebbek számára egyaránt. Eddig szinte csak a labdarúgással foglalkoztam, talán azért, mert ez áll hozzám a legközelebb. De számos más lehetőség is nyílik a sportolásra. Itt van például a Rákoskerti Lemaradás Turisztikai és Sport Egyesület, amelynek most is sok fiatal a tagja, és remélem egyre többen lesznek. Kedvcsinálóként elolvashatják a „Gyalogolni jó” című cikket. Aki pedig nem bírja vagy nem kedveli a hosszú gyaloglást az is ülhet kerékpárra, elsétálhat a Merzsére és minden évszakban élvezheti az erdő nyugalalmát és szépségét.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy van egy Vida-dom-bunk! Télen, főleg ha még hó is van ez különösen előnyös, mert nem kell órákat utazgatni azért, hogy szánkozni mehessenek gyerekeink. Esetleg mi is mögéjük ülhetünk, hógolyózhathunk, mozoghatunk a friss levegőn.

Az Ebresztő sportvetélkedőjére 10 fős csapatot kellett szervezni minden kerületrésznak, korosztályokra bontva 5-5 férfi és női versenyzőt. Látszólag ez igen könnyű feladat, mert csak lehet találni 4000 lakos

köziül 10 embert, aki szívesen részt vesz egy ilyen sportversenyen. Biztos, hogy özönlenni fognak az önként jelentkezők! Hát nem tették...! Pedig a Kerti Klub felhívása elvileg eljutott minden postaládába. Végül is 3 hét reménytelennek tűnő szervezőmunkája után az iskola testnevelő tanárainak segítségével sikerült összehozni a 10 csapattagot. Azért, hogy ne menjen minden olyan simán egy fő úgy gondolta, nélküle is megleszünk és nem jött el a versenyre. Így eleve hátrányos helyzetből kellett indulnunk, mert egy csapattagnak kétszer kellett teljesítenie a feladatokat és akármilyen ügyes is volt, egy pihent társat nem tudott pótolni a lelkesedésével. Mondanom sem kell, hogy a többi csapatnál nemhogy nem volt ilyen gond, de még tartalékokkal is rendelkeztek. Érdemes eltöprengeni az érdeklenség lehetséges okain. Szívesen vennénk minden hozzászólást szóban, de méginkább írásban, mert így lapunk következő számában neg is jelenhetne a reakálás.

Végül a fociról! Október 23-án ismét megrendezték a Bakancsos utcában a hagyományos kerületi kispályás tornát és egy héttel később a Vöröskereszt is szervezett egy hasonló, hogy felhívja a fiatalok figyelmét az egészséges életmód fontosságára. Ennek része lehet a foci is. Mindkét alkalommal több mint 15

csapat vett részt és mindkétyszer sikerült a második helyen végeznünk. Most, hogy itt a tél a szabadteréről beszorultunk a tornaterembe, de ez nem baj! Sőt! Teremben még élvezetesebb, pergőbb a játék. Jelenleg két bajnokságban veszünk részt, így a hagyományos Újlak utcai tornán is, ahol meccseink vasárnaponként általában reggel 8 órakor kezdődnek. Szeretettel várunk minden szurkolót!

Köszönettel tartozunk Bukta Mihály képviselőnek, mert az ő segítségével végre sikerült megfelelő felszereléshez jutnunk. Ez nagy dolog, mert ma már minden csapattól megkövetelik az egységes mezt és a nevezési díjak is több ezer forintba rúgnak. Reméljük eredményeinkkel további támogatására is rászolgálnunk, és talán sikerül találnunk más szponzorokat is. Nem vagyunk ugyan egy Ferencváros vagy egy Kispesti-Honvéd szintű reklámlehetőség, de szűkebb lakóhelyünkön, a kerületben vagy budapesti szinten jó reklámhordozók lehetünk egy-egy rákoskerti vállalkozó vagy cég számára.

Végül a téli sportok kedvelőinek sok havat, a gyerekek karácsonyfája alá rengeteg sportszert és minden kedves olvasónak békés, boldog karácsonyt kívánok Rákoskert focicsapata nevében!

Foci

ÖNKO-HÍREK

□ Úgy tűnik, három hónap nagy idő. Amiről beszámoltam az előző Kerti Levélben, annak egy része már, sajnos „nem igaz”, más, akkor még nyitott vagy vitatott rész időközben rendeződött.

A fentiek arra intenek, hogy a már biztosnak látszó eseményekről szóló beszámolóknál sem árt a fetételes mód használata... Még olyan esetben sem, amikor a szerződést már mindkét fél kézjegyével látta el. Csak remélni tudom, hogy léteznek olyan üzletkötések, ahol az adott szó, az aláírás, valóságos egyezséget jelent.

Ezek tükrében jelenleg a dolgok úgy állnak, hogy a Strázsa-hegyi üzletközpont területére vonatkozó — aláírt — adásvételi szerződés a „vevő”, Willi Reis úr visszalépése miatt nem valósul meg. A terület ismételt meghirdetése valószínűsíthető. Testületi döntés függvénye.

□ Az Első Pesti Telefonszolgálat kapcsolatos hírekre különösen érzékenyek lehetünk, hiszen ezen múlik, hogy a közeli jövőben megszólalnak-e lakásainkban a várva várt telefonkészülékek.

Nos — halkan mondom —, a jelenlegi helyzet szerint minden reményünk megvan arra, hogy bár késve, de lesz telefonunk. Az eredeti ütemezéshez képest a „látható” eltérés közel egy év.

□ A rákoskerti vasúti megálló további sorsát tisztázandó — kérésemre — Kátai Péter alpolgármester tárgyalást kezdeményezett a MÁV illetékeseivel. Ennek érdekében november 13-án már a második találkozóra került sor. Ezúttal Vizsy Ferenc üzemeltetési igazgatóhelyettes, illetve Pásztor Imre osztályvezető a MÁV képviselőjében, Kátai Péter alpolgármester és személyem önkormányzatunk részéről vett részt a tárgyaláson.

A kölcsönös véleménycsere után megállapodás született, melynek lényege: „A vasúti alapszolgáltatásokat tiszteltben tartva olyan vállalkozókat kell bevonni — pályázat keretében —, akik a megrongált állomásépületet helyreállítva azt, és az épület környezetét hasznosítják, vállalva a vonaljegyek árusítását, bizományosi funkcióban...”

Az állomás környezete önkormányzati tulajdon, ezért annak hasznosítása testületi döntést igényel.

Figyelemmel arra, hogy a MÁV személyszállítási tevékenysége közérdekű szolgáltatás, így annak kizárólag gazdaságossági szempontú mérlegelése számomra elfogadhatatlan. Ezért megkerestem dr. Balla Gábor Tamás országgyűlési képviselő urat, legyen segítségemre, kérjen tájékoztatás Schamschula miniszter úrtól. A miniszter úr úgy ítélte meg, hogy a Rákoskert vasútállomás kérdése interpellációra alkalmas.

A jelen tárgyalások eredményétől függetlenül kerül sor az interpellációra.

□ Fordulat történt az úgynevezett „hígrágya-tavak” ügyében. Az érintett lakosság — több száz aláírással — petíciót nyújtott be Dóci József polgármester úrhoz. Ebben kinyilvánították, hogy a továbbiakban nem kívánnak bűzös, szennyezett környezetben élni...! Elfogadhatatlan számukra, hogy például a nyári melegben lehetetlen ablakot nyitni, mert a közelükben működő Rákosvölgye Rt. nagyüzemi sertéstelepet, illetve tojóházat üzemeltet. Ennek következményeként olyan penetráns bűz terjed, ami az egészséges életvitel gátja, egyben csökkenti ingatlanjaik forgalmi értékét is.

Polgármesterünk írásban fordult az illetékes hatóságokhoz, kérve a segítségüket az áldatlan állapot megszüntetéséhez. Ezért az Országos Vízügyi Főigazgatóság hatósági és jogi főosztálya úgy határozott, hogy „...Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzat Polgármesterének (cím) fellebbezésére...” „Az első fokú határozatot megsemmisítem, és az első fokú hatóságot új eljárás lefolytatására utasítom.”

Jelenleg az Rt. 1993. december 15-i határidővel új technológia kidolgozására kötelezett. A különböző szakhatóságai egyeztetésen kialakult véleményem az, hogy nagyvárosokban, különösen a főváros területén nem megoldható a nagyüzemi állattartás, egyrészt a lakóterületek közelsége miatt, másrészt a keletkező nagy mennyiségű hígrágya elhelyezési, valamint a kezelési technológia problémáiból adódóan. A környezeti terhelésről, illetve a technológiai figyelemről, annak ellenőrzési lehetetlenségéről is lehetne hosszasan értekezni...

Önkormányzatunk a környezetvédelmi bizottság előterjesztését elfogadva úgy határozott, hogy akár bírósági úton is érvényesíti a terület lakóinak az egészséges életkörülményekhez fűződő jogait.

□ A szeptember 25-i „Merzse-túra” meghatározó lehet a természetvédelmi terület további életében. (Köszönöm a bejárás kezdeményezőinek, valamint a Merzse sorsáért elkötelezett, közel száz személynek a jelenlétét!)

A bejárás jegyzőkönyvét átadtam a fő-

város környezetvédelmi bizottságának, kérve hathatós és mielőbbi segítségüket. Továbbá kezdeményeztem, hogy terjesszék ki a védelmet a Kis-Merzse, illetve a Gyolcs-rét területére is. A kérelmet bizottsági szinten elfogadták. Utasították az ügyosztályukat, hogy haladéktalanul jelöljék ki azokat a területeket, melyeket a főváros ütemezve megvásárol, biztosítva ezzel a Merzse és környezete igazi védelmét. (Azóta elkészült az ügyosztály irásos, térképpel, helyrajzi számokkal jelölt anyaga.)

Amint az időjárás engedi, elkészül a szivattyúház, amely a meglévő mélykutak vizét a Kis-Merzsen keresztül juttatja a vízhiányos természetvédelmi területre.

Talán sikerül feléleszteni a „haldokló” Merzset...

□ Rákoskert közlekedésének (97-es buszjárat) javítása érdekében levelet írtam a Fővárosi Önkormányzat közlekedési ügyosztályvezetőjének. A levelemre kapott választ nem tudtam elfogadni, ezért személyes találkozót kezdeményeztem. A megbeszélésre október 19-én került sor, melynek lényege: Arató Balázs ügyosztályvezető elfogadva a javaslatomat, forgalomszámlálást, illetve forgalomtechnikai vizsgálatot rendelt el. Ennek eredményéről remélhetően a Kerti Levél következő számában már beszámolhatok.

Ide tartozik, hogy a Rákoskert sugárút és az Erzsébet körút kereszteződésében, a páros oldalon lévő buszmegállóba fedett beálló készül.

BUKTA MIHÁLY

Rákoskerti személy- és teherautó GUMISZERVIZ

Javítás • szerelés • centírozás

Személyautó: 200 Ft
Teherautó: 500 Ft

Új Barum és
Dunlop gumik

(pl. 165/70/13-as Barum: 3100 Ft-ért,
Dunlop 4950 Ft-ért)

Használt gumik,
új és használt felni
REKLAMÁRON!

Nyitva: hétfőtől péntekig
9-18-ig, hétvégén 9-13-ig

XVII., Csepp u. 17.

(a Kucorgó térnél, a kék-sárga táblák
után jobbra, Ecser felé)

☎ 158-6133/280.

Kerti Levél

Megjelenik minden évszak elején,
3200 példányban.

Felelős szerkesztő: Péter Cecília
Kiadja a Rákoskerti Klub
Felelős kiadó: Szabó Zsófia
Engedély szám: B/PHF/650/91.
Címünk: Rákoskerti Klub
1171 Rákoskert sugárút 66.